

Aan: De raden van de deelnemende gemeenten van de GRJR

Van: Algemeen Bestuur GRJR

Datum: 14 april 2022

Onderwerp: Aanbieding P&C stukken GRJR en gelegenheid voor zienswijze

Bijlagen: 1. Ontwerp-Begroting 2023
2. Ontwerp-Begrotingswijziging 2022
3. Voorlopige Jaarstukken 2021
4. Kader financieel beleid en beheer GRJR

Geachte raadsleden,

Voor u ligt de aanbiedingsbrief voor de Ontwerp-Begroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR), de eerste Ontwerp-Begrotingswijziging 2022 en de Voorlopige Jaarstukken 2021. In deze aanbiedingsbrief geven wij een beeld van de belangrijkste ontwikkelingen in de GRJR die in deze stukken zijn uitgewerkt.

Ontwikkelingen in de Jeugdhulp Rijnmond

De GRJR heeft tot doel te zorgen voor voldoende aanbod van specialistische jeugdhulp. Dit aanbod moet aansluiten op de vraag (de noodzaak om hulp in te zetten) en op de 'lokale infrastructuur' waarmee uw gemeente zorgdraagt voor gezinnen en jeugdigen. De GRJR zorgt voor passend aanbod door specialistische jeugdhulp in te kopen en subsidiëren. In de Begroting 2023 kunt u meer informatie vinden over de taken van de GRJR en de wijze waarop deze taken ingevuld worden.

Er zijn veel ontwikkelingen die de regionale uitgaven sterk beïnvloeden. Sinds de decentralisatie van de jeugdhulp in 2015 naar gemeenten is er jaarlijks sprake van stijgende zorgkosten. Een belangrijk deel komt eenvoudig door indexatie van budgetten en tarieven om loon- en prijsstijgingen op te vangen. Maar er is ook een complex van kostenopdrivende inhoudelijke factoren in de jeugdproblematiek, het jeugdhulpstelsel en de bredere samenhang tussen jeugdhulp, onderwijs en maatschappelijke ondersteuning. De afgelopen jaren zijn door onze regio een Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond (met een beweging naar meer lokale sturing) en een aangescherpte inkoopstrategie voor 2023 tot stand gebracht. Deze beleidslijnen werken sterk door in de financiële verhoudingen en de uitgavenramingen voor 2023 en verder.

Landelijk is erkend dat de gemeenten te weinig middelen van het rijk ontvangen om de oplopende uitgaven op te vangen. Voor 2022 en 2023 is er extra geld beschikbaar gesteld maar dat is nog geen structurele oplossing. Tot begin 2022 werd landelijk en regionaal gewerkt aan een Hervormingsagenda Jeugd waarmee de kwaliteit en betaalbaarheid van jeugdhulp moet worden verbeterd. Omdat het kabinet € 500 miljoen extra wil bezuinigen op de jeugdhulp, hebben gemeenten het overleg met het rijk over de Hervormingsagenda opgeschort.

Voorlopige Jaarstukken 2021

Voor duiding van de ontwikkeling van de doorgaande kostenstijging is het goed om eerst een toelichting te geven op de Voorlopige Jaarstukken 2021. Sinds de decentralisaties zien we de kosten van jeugdhulp steeds stijgen. Voor een belangrijk deel komt dat door inflatie, maar ook door toename van de (zwaarte van de) zorgvraag. Dat was ook in 2021 het geval en daarom is halverwege het jaar de begroting verhoogd met ca. €15,5 mln. De voorlopige jaarstukken laten zien dat de opgehoogde exploitatiebudgetten op dit moment maar beperkt worden overschreden; de begroting 2021 was door ophoging dus (vooralsnog) realistisch. We maken hier nadrukkelijk nog een voorbehoud vanwege de definitieve cijfers die rond 1 april binnenkomen.

De voorlopige jaarstukken tonen desondanks nu al een tekort van €12,7 mln. Dat komt vooral door nagekomen kosten over eerdere jaren met tegelijkertijd lagere inkomsten en uitgaven voor Ambulante hulp (inclusief acute GGZ) en tegenvallende uitgaven voor Hulp met langdurig verblijf en Daghulp.

Wij merken op dat doordat de definitieve productiecijfers (met accountantsverklaringen) van onze zorgaanbieders en subsidieontvangers pas per 1 april beschikbaar komen, en omdat de toewijzingsdata van gemeenten nog aangevuld worden, het definitieve rekeningresultaat nog aanzienlijk kan afwijken. Daarnaast blijft een onzekere factor wat de omvang is van de zorglevering door landelijk gecontracteerde zorgaanbieders. De jaarstukken worden op 1 juli 2022 na controle door onze accountant definitief vastgesteld.

Het nakomen van onvoorziene kosten over eerdere jaren (dus ná definitieve vaststelling van jaarstukken) en onvolledigheid van data bij de opstelling van de voorlopige jaarstukken zijn niet volledig uit te sluiten. Echter de mate waarin dit zich voordoet achten wij zeer onwenselijk. De GRJR werkt daarom samen met gemeenten en aanbieders aan tijdiger, juistere en vollediger informatiedeling. Doel daarvan is om nakomende kosten ná vaststelling van de definitieve jaarstukken te verminderen, en om bij de volgende voorlopige jaarstukken al eerder een grotere mate van volledigheid te kunnen presenteren.

Kaders Financieel beleid en beheer GRJR

Het financiële beheer van de jeugdhulp wordt gaandeweg beter en dat is ook nodig. De gemeenten en de GRJR hebben vanuit de Regiovisie een nieuwe inkoopstrategie ontwikkeld. Daarop aansluitend zijn nieuwe en strakkere afspraken gemaakt over het tijdiger en beter begroten, beheersen en verantwoorden van de uitgaven. Deze afspraken zijn beschreven in de notitie 'Kader financieel beleid en beheer' die u bijgaand ter kennisname aantreft.

In het Kader financieel beleid en beheer GRJR is ook uitgewerkt hoe we in het vervolg realistisch begroten en hoe meer verbinding wordt gelegd met de lokale inzet van afzonderlijke gemeenten. Ook de wijze waarop we gezamenlijk komen tot verbetering van de datakwaliteit is een hoofdpunt in deze afspraken. Dit moet niet alleen uitmonden in eerdere signalering van uitgavenstijgingen en in minder tegenvallers, maar ook in minder nakomende kosten uit eerdere jaren. Centraal in de aanpak staat het werken met 'kwartaalafsluitingen' waarmee we tussentijds gaan sturen op meer volledigheid van informatie. De kaders zijn toegepast bij de opstelling van de Ontwerp-Begroting 2023 en de Ontwerp-Begrotingswijziging 2022.

Ontwerpbegroting 2023 en Ontwerp-Begrotingswijziging 2022

Wij hebben de begrotingsstukken opgesteld vanuit de uitgangspunten in de Kadernota 2023 van de GRJR. Deze nota hebben wij u in november vorig jaar toegezonden om u goed mee te nemen in de ontwikkelingen. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen stellen wij u nu acht weken in de gelegenheid om uw zienswijze te geven op deze begrotingsstukken. **Graag ontvangen wij uw zienswijzen uiterlijk 12 juni 2022. Op uw verzoek komen onze secretaris/directeur en controller graag een toelichting geven op de stukken.** Wij zullen op 1 juli 2022 de begroting en begrotingswijziging definitief vaststellen, rekening houdend met uw inbreng.

De belangrijkste ontwikkelingen in deze begrotingsstukken zijn:

- **Realistisch begroten:** de meeste raden hebben in eerdere zienswijzen bij herhaling aangedrongen op meer realistisch begroten om tegenvallers achteraf te beperken. Uit de ervaring in 2021 blijkt dat de begroting minstens op het niveau van de uitgaven van het vorige jaar moet zijn om realistisch genoemd te kunnen worden. In zowel de Ontwerp-Begrotingswijziging 2022 als de Ontwerp-Begroting 2023 trekken we daarom de uitgavenraming op naar het uitgavenniveau van de voorlopige jaarcijfers 2021. Dat betekent voor de begroting 2022, die nog op realisatie 2020 was gebaseerd, een verhoging van ca. € 16,8 mln. en voor 2023 een verhoging van ca. € 17,1 mln. De gemeenten krijgen hiervoor grotendeels extra geld van het rijk. De eerdergenoemde onvolledigheid van informatie bij de voorlopige jaarstukken heeft tot gevolg, dat deze begrotingsaannames nog een onderschatting kunnen zijn. Dit is als risico aangemerkt in de risicoparagraaf en kan aanleiding zijn tot een volgende begrotingswijziging op basis van de definitieve jaarstukken.
- **Indexatie:** In 2022 moet rekening gehouden worden met € 2,7 mln. extra kosten omdat de lonen in de zorg op verzoek van de Tweede Kamer dit jaar extra worden verhoogd. Het voor 2023 benodigde hulpaanbod kan alleen worden gegarandeerd als rekening wordt gehouden met inflatie. De kosten hiervan zijn naar schatting € 14,1 mln. Voor indexatie ontvangen gemeenten overigens compensatie in het accres van de Algemene Uitkering.
- **Meer lokale inkoop:** vanaf 2023 geven de gemeenten uitvoering aan de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond door meer te investeren in de lokale infrastructuur en een deel van de jeugdhulp niet meer samen in te kopen. Dit betekent ca. € 20,9 mln. minder regionaal te ramen uitgaven. Deze uitgaven worden door gemeenten op basis van lokaal beleid overgenomen.
- **Twee inkoopmodellen:** vanaf 2023 kopen de gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam de specialistische jeugdhulp zelf in. Dit betekent ca. € 25 mln. minder regionaal te ramen uitgaven.
- **Gevolgen aanpassing woonplaatsbeginsel:** volgens inschattingen van het rijk zouden de gemeenten in onze regio per saldo ca. € 14 mln. meer zorgkosten krijgen door aanpassing van het woonplaatsbeginsel, en daarvoor zijn gemeenten gecompenseerd in de algemene uitkering. De opgaven van gemeenten zijn verwerkt in de uitgavenraming. De bedragen zijn tot nu toe echter veel later: € 1,7 mln. (2022) en € 1,8 mln. (2023). Het risico is wel dat dit een onderschatting zal blijken als alle overdrachten tussen gemeenten en aanbieders volledig in beeld zijn.

Tot slot

De begroting 2023 en begrotingswijziging 2022 voorzien dus een doorgaande stijging van de regionale uitgaven. Belangrijk is om te onderkennen dat een belangrijk aandeel van de stijgingen inflatie betreft, waarvoor gemeenten in de algemene uitkering worden gecompenseerd. Daarnaast is realistisch begroten belangrijk om tegenvallers te voorkomen. Voor 2022 ontvangen gemeenten daarvoor ook extra middelen. Voor de langere termijn zijn echter ombuigingsmaatregelen nodig om de uitgaven te beperken omdat de rijksoverheid naar verwachting niet de doorgaande stijging zal compenseren. Waar mogelijk is in de begroting 2023 al rekening gehouden met gemeentelijke maatregelen. Nadat in de loop van 2022 meer bekend is over de landelijke Hervormingsagenda Jeugd kunnen aanvullende maatregelen van rijk en gemeenten worden betrokken bij een wijziging van voorliggende begroting.

Uw zienswijze kunt u per post en/of per mail indienen via:

Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond
T.a.v. de heer J. Buningh
Postbus 70014
3000 KS Rotterdam

info@jeugdhulprijnmond.nl

Wij nemen aan u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,
namens het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond

J. Bokhove
Voorzitter

S. Hammer
Secretaris/Directeur